

federale overheidsdienst
**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

service public fédéral
**SANTÉ PUBLIQUE,
SECURITE DE LA CHAÎNE ALIMENTAIRE
ET ENVIRONNEMENT**

FRVV/2015/ADVIES-7

CFSF/2015/AVIS-7

**Advies van de Federale Raad voor de
Vroedvrouwen met betrekking tot het
aanleren van handelingen door
vroedvrouwen aan personen uit de
omgeving van de patiënt**

**Avis du Conseil Fédéral des Sages-
Femmes concernant l'enseignement des
actes par la sage-femme à l'entourage
du patient**

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening
Federale Raad voor de Vroedvrouwen
Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel

www.health.fgov.be

Direction générale Soins de Santé

Professions des soins de santé et pratique professionnelle
Conseil Fédéral des Sages-Femmes
Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles

www.health.fgov.be

FEDERALE RAAD VOOR DE VROEDVROUWEN	CONSEIL FÉDÉRAL DES SAGES-FEMMES	
<i>Advies van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen met betrekking tot het aanleren van handelingen door vroedvrouwen aan personen uit de omgeving van de patiënt</i>	<i>Avis Conseil Fédéral des Sages-Femmes concernant l'enseignement des actes par la sage-femme à l'entourage du patient</i>	
FRVV/2015/ADVIES-7	16/06/2015	CFSF/2015/AVIS-7

Advies van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen met betrekking tot het aanleren van handelingen door vroedvrouwen aan personen uit de omgeving van de patiënt

Aanleiding

Via de Wet van 10 april 2014 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid kunnen artsen en verpleegkundigen technische verpleegkundige verstrekkingen aanleren aan personen uit de omgeving van de patiënt. Als aan de nodige voorwaarden wordt voldaan, kunnen de personen uit de omgeving van de patiënt niet vervolgd worden voor onwettige uitoefening van de geneeskunde. Dit is een zeer positief gegeven.

Vroedvrouwen die hun diploma behaald hebben voor 1 oktober 2018 zijn volgens § 2 van Art. 21^{quater} van het Koninklijk Besluit nr. 78 bevoegd om de verpleegkunde uit te oefenen onder dezelfde voorwaarden als de dragers van de beroepstitel van gegradueerde verpleegkundige. Zij mogen dus technische verpleegkundige verstrekkingen aanleren aan personen uit de omgeving van de patiënt.

Vroedvrouwen die hun diploma behalen na 1 oktober 2018 zijn bevoegd om de technische verpleegkundige verstrekkingen en de toevertrouwde medische handelingen die tot de verpleegkunde behoren, uit te voeren binnen het terrein van de verloskunde, de fertiliteitsbehandeling, de gynaecologie en de neonatologie. Zij zijn niet langer bevoegd om de verpleegkunde in zijn geheel uit te oefenen onder dezelfde voorwaarden als de dragers van de beroepstitel van gegradueerde verpleegkundige. Bijgevolg zouden zij niet bevoegd om technische verpleegkundige verstrekkingen aan te leren aan personen uit de omgeving van de patiënt.

Avis du Conseil Fédéral des Sages-Femmes concernant l'enseignement des actes par la sage-femme à l'entourage du patient

Origine

Par la loi du 10 avril 2014 portant des dispositions diverses en matière de santé, les médecins et infirmiers peuvent enseigner certaines prestations techniques de soins infirmiers à des membres de l'entourage du patient. En respectant certaines conditions, ces membres de l'entourage du patient ne peuvent pas être poursuivis pour exercice illégal de l'art de guérir. Ceci est un élément très positif.

Selon le § 2 de l'Art. 21^{quater} de l'Arrêté royal n° 78, les sages-femmes qui ont obtenu leur diplôme avant le 1er octobre 2018 sont compétentes pour exercer l'art infirmier aux mêmes conditions que les porteurs du titre professionnel d'infirmier gradué. Elles peuvent donc enseigner des prestations techniques de soins infirmiers à des membres de l'entourage du patient.

Les sages-femmes qui obtiendront leur diplôme après le 1er octobre 2018 sont compétentes pour effectuer les prestations techniques de soins infirmiers et les actes médicaux confiés relevant de l'art infirmier, dans le domaine de l'obstétrique, du traitement de la fertilité, de la gynécologie et de la néonatalogie. Elles ne sont plus compétentes pour exercer l'art infirmier dans son ensemble aux mêmes conditions que les porteurs du titre professionnel d'infirmier gradué. Par conséquent, elles ne sont pas compétentes pour enseigner des prestations techniques de soins infirmiers à des membres de l'entourage du patient.

FEDERALE RAAD VOOR DE VROEDVROUWEN	CONSEIL FÉDÉRAL DES SAGES-FEMMES	
<i>Advies van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen met betrekking tot het aanleren van handelingen door vroedvrouwen aan personen uit de omgeving van de patiënt</i>	<i>Avis Conseil Fédéral des Sages-Femmes concernant l'enseignement des actes par la sage-femme à l'entourage du patient</i>	
FRVV/2015/ADVIES-7	16/06/2015	CFSF/2015/AVIS-7

Advies van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen

Vroedvrouwen die hun diploma behalen na 1 oktober 2018 zouden eveneens bevoegd moeten zijn om bepaalde handelingen die een vroedvrouw stelt, aan te leren aan personen uit de omgeving van de patiënt, zonder dat deze personen strafrechtelijk vervolgd kunnen worden voor onwettige uitoefening.

Dit wordt verduidelijkt aan de hand van volgende voorbeelden.

Met betrekking tot (zwangere) vrouwen: het aanleren van de partner/persoon uit de omgeving van de patiënt om bijvoorbeeld bepaalde medicatie toe te dienen (IM, SC) of een blaassondage uit te voeren.

Bij pasgeborenen/prematuren: het aanleren van de ouders om zuurstof, medicatie, stomazorg, sondevoeding,... toe te dienen.

De vroedvrouw zou handelingen moeten kunnen aanleren aan personen die de patiënt dagelijks bijstaan, buiten de uitoefening van een beroep. De vroedvrouw dient dan de betrokken persoon op te leiden en een attest op te maken dat volgende info bevat:

- identiteit van de patiënt;
- identiteit van de persoon die de toelating heeft gekregen;
- de toegelaten handeling;
- de duur van de toelating;
- de eventuele bijkomende voorwaard(en) aan die door de vroedvrouw gesteld worden.

Avis du Conseil Fédéral des Sages-Femmes

Les sages-femmes qui obtiendront leur diplôme après le 1er octobre 2018 devraient également être compétentes pour enseigner, à des membres de l'entourage du patient, des actes qu'une sage-femme effectue, et ce sans que ces personnes puissent être poursuivies pénalement pour exercice illégal.

Les exemples suivants permettent une clarification.

En ce qui concerne les femmes (enceintes) : enseigner par exemple au partenaire/la personne qui fait partie de l'entourage du patient l'administration de certains médicaments (IM, SC) ou de faire une sondage vésicale.

Aux nouveau-nés : enseigner aux parents à administrer de l'oxygène, des médicaments, des soins de stomies, alimentation par sonde...

La sage-femme pourrait devoir enseigner des actes aux personnes qui assistent le patient au quotidien, en-dehors d'un cadre professionnel. La sage-femme doit alors former la personne concernée et établir une attestation qui contient les informations suivantes :

- l'identité du patient ;
- l'identité de la personne ayant reçu l'autorisation ;
- l'acte autorisé ;
- la durée de l'autorisation ;
- les éventuelle(s) condition(s) supplémentaire(s) posée(s) par la sage-femme pour l'exécution de l'acte.

FEDERALE RAAD VOOR DE VROEDVROUWEN	CONSEIL FÉDÉRAL DES SAGES-FEMMES	
<i>Advies van de Federale Raad voor de Vroedvrouwen met betrekking tot het aanleren van handelingen door vroedvrouwen aan personen uit de omgeving van de patiënt</i>	<i>Avis Conseil Fédéral des Sages-Femmes concernant l'enseignement des actes par la sage-femme à l'entourage du patient</i>	
FRVV/2015/ADVIES-7	16/06/2015	CFSF/2015/AVIS-7

Conclusie

De FRVV adviseert de Minister om het Koninklijk Besluit nr. 78 aan te passen zodat alle vroedvrouwen bevoegd zijn om handelingen aan te leren aan personen uit de omgeving van de patiënt.

Conclusion

Le CFSF recommande dès lors à la ministre de modifier l'Arrêté royal n° 78 puisque toutes les sages-femmes sont autorisées à enseigner des actes à l'entourage du patient.

Katelijne de Koster

*Voorzitter van de Federale Raad voor de
Vroedvrouwen*

*Président du Conseil Fédéral des Sages-
Femmes*